

Roční zpráva
za období od 1. ledna do 31. prosince 2006

Knihovna Akademie věd ČR

Národní 3, 115 22 Praha 1

IČ: 67985971

Telefon: +420 224 240 524

Fax: +440 224 240 611

Adresa elektronické pošty: knavr@lib.cas.cz

Internetové stránky: <http://www.lib.cas.cz>

Knihovna Akademie věd České republiky (dále jen Knihovna příp. KNAV) byla zřízena usnesením 5. plenární schůze Vládní komise pro zřízení Československé akademie věd ze dne 26. května 1952, a to s účinností od 1. ledna 1953 (v původním názvu Základní knihovna ČSAV, později Ústředí vědeckých informací). Knihovna se stala ve smyslu § 18 odst. 2 zákona ČNR č. 283/1992 Sb., pracovištěm Akademie věd ČR ke dni 31. prosince 1992.

Zřizovatelem je Akademie věd ČR.

Organizační struktura

Organizační struktura Knihovny je podřízena základním úkolům a poslání Knihovny. Celá struktura tvůrčí a servisní oblasti je vzájemně provázána a koordinovaně spolupracuje za účelem plnění úkolů Knihovny.

Orgány KNAV jsou ředitel, Ústavní rada KNAV a Vědecká rada KNAV. Ředitel je statutárním orgánem KNAV a je oprávněný jednat jménem Knihovny.

Základními organizačními jednotkami Knihovny jsou vědecká oddělení, jejichž úkolem je výzkum a vývoj, a servisní oddělení, jejichž úkolem je zajišťování infrastruktury.

Podrobné organizační uspořádání KNAV upravuje její organizační řád.

Základní výzkumnou či pracovní jednotku tvoří **oddělení**.

Knihovědné oddělení

Předmětem výzkumu jsou především knihovědná témata k dějinám knihy, knihtisku a knihoven v Čechách a na Moravě v 16. až 18. století, opírající se o výsledky bibliografického průzkumu, dlouhodobě prováděného v Knihovně. Jde o unikátní materiál k cizojazyčné produkci českých a moravských tiskáren, k cizojazyčné literární tvorbě autorů pocházejících z Čech a Moravy a o spisy původem nečeské, avšak vykazující obsahový či jiný vztah k českému prostředí.

Oddělení informačních technologií

Implementuje knihovní software s cílem vytvořit podmínky pro vznik souborného katalogu AV ČR. Podílí se na vývoji a realizaci retrokonverze katalogů. Zabývá se průběž-

nými úpravami a výběrem nových programů a nových prostředků výpočetní techniky pro knihovnickou praxi.

Oddělení informačních technologií pečuje o výchovu a další vzdělávání pracovníků Knihovny a knihoven ústavů AV ČR v oblasti výpočetní techniky. Stará se o hardwarové i softwarové vybavení všech oddělení Knihovny.

Oddělení knih

Ve spolupráci s akviziční komisí systematicky doplňuje novou neperiodickou literaturu, aktivně vyhledává zdroje domácí i zahraniční, spolupracuje s ústavy AV ČR a koordinuje objednávky ze zahraničí.

Získanou literaturu zpracovává a informace o novinkách rozšiřuje v rámci AV ČR i dalších spolupracujících institucí.

Oddělení časopisů

Ve spolupráci s akviziční komisí systematicky doplňuje novou periodickou literaturu a koordinuje objednávky ze zahraničí. Provádí mezinárodní výměny.

Oddělení výpůjčních a informačních služeb

Činnost oddělení zahrnuje výpůjční služby interní a externí, meziknihovní a mezinárodní meziknihovní služby, rešerše ze světových i domácích databází, rešerše z CD-ROM databází. Spravuje hlavní sklad knih a depozitáře.

Oddělení referenčních služeb

Udržuje kontakty s knihovnami ústavů AV ČR, organizuje pravidelná setkání a semináře s pracovníky knihoven ústavů Akademie a dalších spolupracujících institucí, systematicky vytváří a provozuje databázi ASEP (Automatizovaný systém evidence publikovaných prací) a aktivně se účastní mezinárodního programu EAGLE. Koordinuje dvoustrannou mezinárodní spolupráci, podílí se na přípravě smluv o spolupráci a sleduje jejich plnění. Pečuje o tezaurus s bohemikálně zaměřenou tematikou. Zajišťuje styk Knihovny s veřejností a sdělovacími prostředky.

Revizní oddělení

Systematicky reviduje fondy, podílí se na dislokaci a delimitaci fondů.

Oddělení technických služeb

Zabezpečuje reprografické a knihařské služby pro Knihovnu a dle požadavků pro Kancelář a ústavy AV ČR. Zajišťuje technickou stránku dislokací (stěhování), zabezpečuje běžnou údržbu.

Hospodářská správa

Vede v souladu s platnými předpisy všechny ekonomické agendy a správu majetku Knihovny.

Sekretariát ředitele

Sekretariát, kromě své základní funkce, tj. zabezpečování organizačních a administrativních podmínek pro činnost ředitele, je též útvarem, který je samostatnou odbornou pracovní skupinou ředitele (poradci, asistentka).

Předmětem hlavní činnosti KNAV je výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovnědy a poskytování služeb specializované knihovny dle § 13 zákona č. 257/2001 Sb., ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

Svou činností KNAV přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Ve vztahu k uživatelům působí KNAV jako univerzální vědecká knihovna, která svými fondy účelně doplňuje sbírky odborných knihoven jednotlivých pracovišť AV ČR a spravuje Záložní knižní fond AV ČR. KNAV pro uživatele získává, zpracovává a zpřístupňuje vědeckou literaturu v klasické i elektronické formě a zajišťuje pro ně i další služby, zejména předávání údajů do informačního systému výzkumu a vývoje (RIV), rešerše, mezinárodní výpůjčky, tisk a kopírování, zpracovávání hromadných dat, převod na jiná média (zejména digitalizace) a expertní činnost pro uchování dat. Zajišťuje ošetřování knižních fondů (zejména desinfekci a vazby). KNAV dále poskytuje pracovištím AV ČR poradenskou a konzultační pomoc a je střediskem pro

výuku a zvyšování odborné kvalifikace knihovnických a informačních pracovníků AV ČR. Vydává odborné publikace a bibliografie, zpracovává retrospektivní bibliografie bohemických tisků 16. a 18. století a analytické soupisy starých tisků z vlastních fondů. Vypracovává projekty automatizace malých a středních odborných knihoven a automatizace zpracovávání historických knižních fondů. V rámci předmětu své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci včetně mezinárodní výměny publikací a pořádá odborná setkání, konference, semináře a workshopy. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi; v rámci této spolupráce jim při volné kapacitě může poskytovat služby zajišťované pro pracoviště AV ČR.

Základní personální údaje

(stav k 31. 12. 2006)

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2006 (fyzické osoby)

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	1	0	1	1,1
21–30 let	7	14	21	23,6
31–40 let	5	10	15	16,9
41–50 let	3	13	16	18,0
51–60 let	2	20	22	24,7
61 let a více	4	10	14	15,7
celkem	22	67	89	100,0
%	24,7	75,3	100,0	×

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2006 (fyzické osoby)

vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
základní	1	4	5	5,6
vyučen	3	6	9	10,1
střední odborné	1	1	2	2,2
úplné střední	3	12	15	16,9
úplné střední odborné	9	14	23	25,8
vyšší odborné	0	6	6	6,7
vysokoškolské	5	24	29	32,6
celkem	22	67	89	100,0

3. Celkový údaj o průměrných platech za rok 2006 (Kč)

	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	17.199

4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2006

	Počet
nástupy	8
odchody	4

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2006

Doba trvání	Počet	%
do 5 let	32	36,0
do 10 let	22	24,7
do 15 let	24	27,0
do 20 let	4	4,5
nad 20 let	7	7,9
celkem	97	100,0

6. Jazykové znalosti zaměstnanců

	Počty vybraných míst, pro které byl stanoven kvalifikační požadavek standardizované jazykové zkoušky, seřazených podle úrovně znalostí				Celkový počet stanovených požadavků na pracovní místa
anglický jazyk					0
německý jazyk					0
francouzský jazyk					0
další jazyky					0
celkem	0	0	0	0	0

Údaje o majetku

ve vlastnictví státu, ke kterým má Knihovna právo hospodaření

1. Objekty a pozemky v Praze 6 – ulice Papírenská 114

Jedná se o provizorní dřevěné stavby z roku 1937 o celkové zastavěné ploše 1.110 m² na konci doby ekonomické životnosti. Objekt slouží pouze jako dočasné skladiště knih a je spoluužíván s Etnologickým ústavem AV ČR. Pozemky – komunikace a nádvoří o celkové ploše 928 m² – jsou částečně zpevněné, leží v zátopovém území Vltavy.

2. Objekty a pozemky v Jenštejně u Prahy č.p. 25 a 27 – Náměstí 9. května

Dva hlavní objekty, zrekonstruované a nově technologicky vybavené o celkové zastavěné ploše 1.614 m², slouží jako depozitáře knižních fondů KNAV a ústavů AV ČR, ostatní objekty slouží k uskladnění stavebních a provozních materiálů, jako pracoviště vysoušení a dezinfekce knih a jako technické zázemí údržby objektu.

Seznam budov ve vlastnictví státu, s nimiž je Knihovna AV ČR příslušná hospodařit:

kat. území Jenštejn, obec Jenštejn, zapsáno u Katastrálního úřadu Praha-východ

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 19/1, č. popisné 27

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/5, č. popisné 25

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/1

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/2

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/3

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/4

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/7

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/8

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/9

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/10

jiná stavba stojící na pozemku st. parc. č. 22/11

kat. území Bubeneč, zapsáno u Katastrálního úřadu Praha-město

jiná stavba stojící na pozemku parc. č. 1707/3

jiná stavba stojící na pozemku parc. č. 1707/4

Seznam pozemků ve vlastnictví státu, s nimiž je Knihovna AV ČR příslušná hospodařit:

kat. území Jenštejn, obec Jenštejn, zapsáno u Katastrálního úřadu Praha-východ

parc. č.	druh pozemku
st. 19/1	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/1	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/2	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/3	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/4	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/5	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/7	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/8	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/9	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/10	zastavěná plocha, nádvoří
st. 22/11	zastavěná plocha, nádvoří
25	ostatní plocha, manipulační plocha
26	ostatní plocha, manipulační plocha
27	ostatní plocha, manipulační plocha
29/2	ostatní plocha, jiná plocha
358	ostatní plocha, manipulační plocha

kat. území Bubeneč, zapsáno u Katastrálního úřadu Praha-město

parc. č.	druh pozemku
1707/2	zastavěná plocha, nádvoří – společný dvůr
1707/3	zastavěná plocha, nádvoří
1707/4	zastavěná plocha, nádvoří

Účetní metoda odpisování

Majetek je odpisován dle odpisového plánu rovnoměrně.

Věcná břemena spojená s nemovitostí nejsou, v rámci restitučního sporu byla vydána 1/20 pozemku p. č. 1707/2 v katastrálním území Bubeneč – ul. Papírenská 114 restituentovi Miroslavu Holanovi, který je v uvedeném poměru spoluvlastníkem nemovitosti

Údaje o hospodaření

Celkové pohledávky a závazky k 31. 12. 2006:

Pohledávky	364,45 tis. Kč
z toho po lhůtě splatnosti:	0
Závazky (krátkodobé)	4.253,89 tis. Kč
Závazky po lhůtě splatnosti	0

Vyhodnocení údajů o výnosech

Náklady za rok 2006 činily	63.466,89 tis. Kč
Výnosy za stejné období činily	62.600,27 tis. Kč
Ztráta	866,62 tis. Kč

Podíl státního rozpočtu na financování činnosti zpracovatele činil 100%.

Rozbor čerpání mzdových prostředků

1. Porovnání závazného ukazatele (limitu) mzdových prostředků a skutečného čerpání za rok 2006

Ukazatel	Prostředky na platy tis. Kč	Ostatní osobní náklady (OON) tis. Kč
závazný ukazatel (limit)	16.645	1.520
skutečnost za rok 2005	16.625	1.513
z toho mimorozpočtové prostředky	0	0
z toho fond odměn	0	0

2. Členění mzdových prostředků podle zdrojů (článků) za rok 2006

Článek – zdroj prostředků	Platy tis. Kč	OON tis. Kč
0 – Dary a ostat. prostředky rezervního fondu – mimorozpočtové	0	0
1 – Granty Grantové agentury AV ČR – účelové	0	0
2 – Zahraniční granty – mimorozpočtové	0	0
3 – Granty GA ČR – mimorozpočtové	0	0
4 – Projekty ost. poskytovatelů – mimorozpočtové	12	0
5 – Tématický program NPV Informační společnost – účelové	115	134
6 – Program podp.cíl.výzk.a vývoje a Program podp. projektů cíl. výzk. – účelové	0	0
7 – Zakázky hlavní činnosti – mimorozpočtové	0	0
Institucionální prostředky	16.613	1.513
Celkem	16.740	1.647

3. Členění mzdové prostředky podle zdrojů za rok 2006

Mzdové prostředky	tis. Kč	%
institucionální	18.126	98,58
účelové (kapitola AV– čl.1, 5 a 6)	249	1,35
mimorozpočtové (čl. 3 a 4)	0	0,0
ostatní mimorozpočtové vč. jiné činnosti (čl. 0, 2 a 7)	12	0,07
z toho jiná činnost	0	0,0
Mzdové prostředky celkem	18.387	100,0

4. Vyplacené platy celkem za roce 2006 v členění podle složek platu

Složka platu	tis. Kč	%
platové tarify	12.560	75
příplatky za vedení	317	1,9
zvláštní příplatky	0	0,0
ostatní složky platu	0	0,0
náhrady platu	1.651	9,9
osobní příplatky	1.847	11
odměny	365	2,2
Platy celkem	16.740	100,0

5. Vyplacené OON celkem za rok 2006

	tis. Kč	%
dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	1.513	100,0
autorské honoráře, odměny ze soutěží, odměny za vynálezy a zlepš. návrhy	0	0,0
odstupné	0	0,0
náležitosti osob vykon. základní (náhradní) vojenskou službu	0	0,0
OON celkem	1.513	100,0

6. Průměrné měsíční výdělky podle kategorií zaměstnanců v r. 2006

Kategorie zaměstnanců	Průměrný přepoč. počet zaměstnanců	Průměr. měsíční výdělek v Kč
vědecký pracovník (s atestací, kat. 1)	2	45.609
odborný pracovník VaV s VŠ (kat. 2)	1	36.575
odborný pracovník s VŠ (kat. 3)	28	19.741
odborný pracovník s SŠ a VOŠ (kat. 4)	31	13.802
odborný pracovník s VaV s SŠ a VOŠ (kat. 5)	0	0
technicko-hospodářský pracovník (kat. 7)	6	22.234
dělník (kat. 8)	13	11.809
provozní pracovník (kat. 9)	0	0
Celkem	81	17.199

Náklady na zahraniční služební cesty

Náklady na zahraniční služební cesty činily v roce 2006 celkem 530 tis. Kč. Jednalo se především o účast na konferencích nebo seminářích pořádaných organizacemi, jejichž je knihovna kolektivním členem nebo její pracovníci jsou členy individuálními. Pracovníci též navštívili několik center pro získání nových zkušeností k realizaci programu (zejména digitalizace) nebo k navázání další spolupráce v zahraničí. Zprávy z těchto cest jsou zveřejňovány v časopise INFORMACE, který vydává Knihovna.

V roce 2006 byl řešen 1 výzkumný záměr a 11 projektů

1. **Výzkumný záměr AV0Z80770509 (2005–2009)**
Výzkum a ochrana pramenné základny k dějinám vědy a kultury v českých zemích, moderní způsoby zpracování a zpřístupňování jejich informační hodnoty, výhledová strategie práce s elektronickými dokumenty
2. **Projekt programu MŠMT 1N04144**
Multilicence na vstup do Web of Knowledge (přístup do Web of Science a Journal Citation Reports)
3. **Projekt programu MK ČR – VISK 7**
„Ochranné reformátování Rozprav Československé akademie věd a časopisu Vesmír a jejich zpřístupnění na Internetu“
4. **Projekt programu Informační společnost – TP2, 1ET200830526**
„Digitální knihovna Akademie věd ČR“
5. **Projekt programu Informační společnost – TP2, 1ET200190513**
„DML-CZ: Česká digitální matematická knihovna“
6. **Projekt programu MŠMT 1N04057**
Pokračování licence Literature Online pro akademické instituce (nositel Masarykova univerzita v Brně)

7. **Projekt programu MŠMT 1N04129**
Databáze EBSCO – zdroj vědeckých informací pro humanitní a společenské obory (nositel Národní knihovna ČR)
8. **Projekt programu MŠMT 1N04124**
Primární elektronické informační zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro vědu a výzkum – Science Direct, Kluwer, Link (nositel Státní technická knihovna)
9. **Projekt programu MŠMT 1N04186**
Multilicence pro zajištění kontinuity přístupu k přírodovědným informačním zdrojům – GeoRef, GeoBase (nositel Univerzita Karlova)
10. **Projekt programu MŠMT 1N04164**
Konsorciální nákup biologických databází II – Biological Abstracts, Zoological Record (nositel Univerzita Palackého)
11. **Projekt programu MŠMT 1N04170**
Informační zdroje pro knihovnictví a informační vědu – Encyklopedia of Library and Information Science, Informational Science and Technology Abstracts Plus, LISA, Library Literature and Information Science Fulltext (nositel Národní knihovna ČR)
12. **Projekt programu MŠMT 1N04167**
OCLC FirstSearch Service (nositel Národní knihovna ČR)

Nově byl přijat projekt: „**Optimalizace nástrojů pro digitalizaci tištěných dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru**“ – identifikační kód DC06P02OUK002

Tento projekt, jehož příjemcem je Národní knihovna a Knihovna AV ČR je spolupříjemcem, je koncipován jako pětiletý (2006–2010). Klade si za úkol tyto tři cíle:

1. Vybudování znalostní báze založené na slovnících a frazeologických bázích pro časové jazykové vrstvy z období let 1800 až 1989. Využití znalostní báze pro optimalizaci

OCR u programového nástroje pro tvorbu dokumentů Sisrius, používaného pro digitalizaci dokumentů v rámci Národního programu Kramerius.

2. Zvýšení produktivity systému Sírius a rozšíření popisu digitálních objektů zejména v oblasti jejich vnitřních částí (článků v časopisech a novinách, kapitol v monografiích) se zaměřením na automatizaci pořizování těchto metadat. Vytvoření nástroje pro převod interního informačního aparátu dokumentů (obsahy, rejstříky, poznámky apod.) do textové podoby.
3. Vytvoření editačního a konverzního nástroje na tvorbu metadat pro digitální objekty rozšířením funkcionality externího modulu Systému Kramerius o možnost přejímat a využívat data (zejména bibliografické záznamy) vytvořená v jiných systémech (např. knihovních).

V roce 2006 se především pracovalo společně s firmou Qbizm na velmi náročné implementaci kontejnerového formátu METS do systému Kramerius. Podporu tohoto standardu v současné době testuje také dodavatel produkčního systému Sírius firma Elsys Engineering.

Nejdůležitější výsledky výzkumné činnosti a jejich aplikací

Knihovna plnila úkoly vyplývající z její zřizovací listiny, z výzkumného záměru a z podílu odpovědnosti na Koncepti rozvoje knihoven v České republice na léta 2004 až 2010 přijaté usnesením vlády České republiky č. 679 ze dne 7. července 2004.

Nejdůležitější výsledky jsou členěny podle jednotlivých bodů uvedených v Koncepti.

Vytvoření pramenné základny k historickým knižním fondům pro badatele

V oblasti bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků z let 1501–1800 bylo identifikováno 405 bohemikálních tisků ze zámeckých knihoven ve správě Národního muzea, z Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni a Universitätsbibliothek v Augsburgu; ke stávajícím bibliografickým záznamům v kartotékách byly připsány 262 signatury, do databáze zapsána 1.354 desiderata a popsáno 25 tiskařských bohemik. Citacemi literatury byly

v databázi doplněny 254 záznamy. Pomocná knihovnědná databáze byla rozšířena o 27 záznamů. Z bibliografických záznamů cizojazyčných tiskařských bohemik 17. století bylo nově nalezeno 48 vydání.

Vyobrazení měst a jiných lokalit v tiscích 16.–18. století (se vztahem k území České republiky) – pro 2. díl (cizojazyčná bohemika) byla provedena a korigována definitivní verze rejstříků – lokality, umělci, tiskaři, portrétované osoby, grafické techniky a chronologický rejstřík, vše s průběžnými opravami v databázi a v tištěném soupisu tisků s vedutami. Nově byl vytvořen rejstřík lokalit podle územní příslušnosti a byla vypracována jeho anglická verze.

Vytvoření maximální možné dávky digitalizovaných dokumentů z historických fondů a materiálů poškozených povodněmi při zajištění vysoké kvality

Výzkum a vývoj v oblasti digitálních knihoven a archivů s důrazem na inteligentní vyhledání a rychlé zprostředkování požadovaných materiálů je v celosvětovém měřítku v současnosti ve středu zájmu. Vzhledem k rozvoji informačních technologií je možné stále zvyšovat množství, kvalitu a rychlost zpřístupnění dat koncovým uživatelům.

Hlavním výstupem Digitalizačního centra Knihovny AV ČR je **Digitální knihovna AV ČR**. Výsledkem činnosti Digitální knihovny AV ČR je zpřístupnění vědeckých publikací, které odrážejí výsledky výzkumu v Akademii věd ČR a v jejích předchůdkyních co nejširšímu okruhu vědeckých a odborných pracovníků. Výsledky projektu budou využitelné při realizaci digitálních knihoven a archivů nejen v AV ČR, ale i v dalších institucích.

V roce 2006 došlo v rámci projektu k významnému zvýšení diskové kapacity u produkčního systému Sirius. Byla navýšena o 4 TB na celkových 10 TB. Byla pořízena vyšší verze systému Sirius, která mj. obsahuje podporu rozdělení dokumentů na články / kapitoly. Nově jsou aplikovány logické kontroly při načítání čísel stran pomocí OCR. Na základě konkrétního zadání je též do systému doplněno stahování záznamů z knihovnických systémů ve formátu MARC 21 pomocí protokolu Z 39.50. OCR engine Fine Reader byl povýšen na verzi 8 a rozšířen o možnost ukládání ve dvouvrstevném PDF a XML. Systém Kramerius prošel dalším vývojem, který byl financován z obou výše zmíněných projektů. Vzhledem k tomu, že je placena podpora vývoje firmě Qbizm, je možné pracovat na sou-

běžném vývoji s tím, že vyvinuté komponenty budou zahrnuty do oficiální vývojové verze. V roce 2006 bylo vyvinuto generování vícestránkových PDF, které umožní uživatelům např. stažení vícestránkových článků do jednoho souboru. Bylo naprogramováno plnotextové vyhledávání pro „open source“ verzi s využitím volně dostupného vyhledávacího stroje Lucene a začaly práce na implementaci perzistentních identifikátorů. Proběhla implementace české sémantické sítě pro sofistikovaný vyhledávací stroj Convera Retrievalware, která umožní při vyhledávání využít slovníky synonym a příbuzných slov. K 31. 12. 2006 bylo digitalizováno 44 titulů časopisů, což představuje **565 tisíc** naskenovaných stran (seznam digitalizovaných titulů je v příloze 1).

Vytvoření uživatelsky pohodlného a zpracovatelsky maximálně výhodného prostředí pro ASEP/RIV

Systém ASEP – Automatizovaný Systém Evidence Publikací v AV ČR je již od roku 2005 veden v systému ARL-EPCA (Advanced Rapid Library – Evidence Publikací České Akademie), program je produktem firmy Cosmotron s.r.o. z Hodonína.

Systém ARL má dva on-line katalogy. Oba pracují se stejnými daty, takže výsledky vyhledávání v obou katalozích jsou stejné. Nový katalog je k dispozici od poloviny listopadu 2005 a je upraven tak, že umožňuje tisk a export setříděných dat. V průběhu lokalizace systému byla průběžně upravována a optimalizována struktura a zobrazení dat, byly vytvořeny formuláře a nápovědy, zavedeny soubory autorit.

Zpracovatelé byli třikrát za rok 2006 instruováni na seminářích pořádaných v Praze i Brně. Noví zpracovatelé jsou proškoleni individuálně. Vzhledem k tomu, že se systém vyvíjel a nadále bude vyvíjet, byl vytvořen nový systém komunikace přes web, který umožní KNAV – správci systému ARL – informovat zpracovatele o všem důležitém, současně zpracovatelé i jednotliví badatelé mohou kontrolovat publikační výsledky a jejich cestu od zpracovatele až k vystavení v databázi RIV. V současnosti je v databázi ASEP 176.495 záznamů o publikacích pracovníků ústavů AV ČR. (Náhled na část vyhledávací stránky je v příloze č. 2, publikační výsledky AV za poslední 2 roky 2005 a 2006 v příloze č. 3).

Zpřístupnění širokého spektra vědeckých informačních zdrojů s využitím účelových programů a konsorciálních projektů

V rámci programů MŠMT 1N 04144 pro roky 2004–2008 je KNAV nositelem největšího konsorciálního projektu, **národní multilicence na přístup do Web of Knowledge**. Tento portál otevírá – vedle ústavů AV ČR – všem přihlášeným univerzitám, některým výzkumným institucím a největším knihovnám v ČR produkty Web of Science, Journal Citation Reports a kromě toho užšímu počtu členů konsorcia Current Contents Connect. Dále buď koordinuje nebo se účastní multilicencí na zdroje, jako **JSTOR, EBSCO, ProQuest 5000 International, OCLC First Search, SpringerLink (produkce vydavatelství Springer a Kluwer), ScienceDirect (produkce vydavatelství Elsevier), Wiley InterScience (produkce vydavatelství Wiley), ACS (Publikace American Chemical Society)** a další, neméně významné zdroje, které obsahují kromě bibliografických informací též plnotextové soubory. V roce 2006 byla experimentálně zpřístupněna databáze SCOPUS, která je produktem vydavatelství Elsevier. Pro velký zájem byla na roky 2007 a 2008 zakoupena pro všechny ústavy AV ČR. Přehled využívání Web of Knowledge a experimentálního provozu SCOPUS za uplynulý rok je uveden v příloze 4.

Zajištění kvalitního provozu knihovního systému Aleph všem připojeným ústavním knihovnám a převedení souborného katalogu AV ČR do tohoto systému

V roce 2006 pokračovala implementace knihovního informačního systému Aleph 500. KNAV je správcem tohoto centralizovaného systému a zajišťuje správu katalogů všem připojeným knihovnám. Tým administrátorů Alephu KNAV vyškolil v roce 2006 pro práci s knihovním systémem Aleph pracovníky dalších 16 knihoven, takže z celkového počtu 46 knihoven je v současné době připraveno na práci v tomto systému již 40 pracovišť AV ČR. 25 knihoven zpřístupňuje svá data přes webovské rozhraní, což je o 10 více než na konci roku 2005. Byl nastaven modul pro výpůjční protokol a vyškoleni pracovníci tří dalších knihoven na modul Výpůjčka, takže tento modul používá celkem 6 knihoven. Pro lepší komunikaci a informovanost provozujeme v rámci domácí stránky (homepage) KNAV internetovou podporu uživatelů z knihoven AV ČR. Pokračovalo převádění dat z předchozích systémů do Alephu. Zbývá dořešit konverze dat pro 9 ústavů AV ČR.

Celkový počet bibliografických záznamů v provozní bázi je 306 tisíc (v loňském roce 166 tisíc), z toho je 77 tisíc záznamů KNAV (v loňském roce 73 tisíce). Ve zkušební bázi je 551 tisíc záznamů (před rokem 275 tisíc záznamů).

Byly zahájeny práce na automatizovaném zasílání záznamů KNAV do Souborného katalogu ČR, který provozuje Národní knihovna. Před koncem roku jsme předali všechny stávající záznamy knih (cca 77 tisíc) a připravuje se předání dat ostatních ústavů a pravidelná aktualizace. Byl vytvořen nástroj pro generování přírůstkového seznamu, jehož je KNAV správcem.

Integrace heterogenních databází KNAV pod jednotné vyhledávací prostředí

KNAV se zabývá průběžně vytvářením uživatelsky příjemného prostředí a v současnosti lze doporučit dva portály, které se udržují a doplňují:

Elektronická knihovna časopisů (Elektronische Zeitschriftenbibliothek – dále jen EZB) je projektem Univerzitní knihovny v Regensburgu (SRN) a je v něm zapojeno více než 386 knihoven a institucí, z toho 23 českých (např. Národní knihovna ČR, Státní technická knihovna, Národní lékařská knihovna, Právnická fakulta UK), v AV ČR mají konta KNAV, Ústav pro hydrodynamiku, Fyziologický ústav a Ústav makromolekulární chemie. Portál EZB patří k tomu nejlepšímu v oblasti managementu EIZ. Projekt původně vznikl pro **informaci o webových stránkách odborných časopisů** a podmínkou pro zařazení bylo alespoň 50% volně přístupných plných textů. Nyní EZB nabízí snadný přístup ke všem **odborným fulltextovým časopisům**, které má knihovna dostupné v rámci různých předplatných nebo které jsou k dispozici volně na internetu. Od května 2005 bylo do konta KNAV zaznamenáno 2.594 vstupů, (z toho 409 za rok 2005). Nejvyhledávanější byly časopisy z databází EBSCO, Elsevier a ProQuest. Nejvyhledávanějšími tituly jsou *Journal of Hazardous Materials*, *Science* a *Nature*.

Druhá platforma pro jednotné vyhledávací prostředí je **Google Scholar**, volně přístupný vyhledávač odborných textů. Pro uživatele v rámci AV ČR se zobrazí automaticky odkaz na link server SFX@LibASCR, který umožňuje propojení vyhledaných záznamů článků v Google Scholar na plné texty těchto článků v relevantních databázích, které KNAV zpřístupňuje. V současnosti Google Scholar v rámci AV ČR umožňuje propojení na plné texty článků z databází JSTOR, EBSCO, Proquest 5000 International, Springer-Link (Springer + Kluwer), Wiley Interscience, American Chemical Society, Literature

Online, BioMed Central Open Access Free, dále umožňuje propojení na plné texty z volně přístupných archivů: Astrophysics Data System, DOAJ Directory of Open Access Journals, Free E-Journals, Highwire Press Free, National Academy Press, Scielo, J-STAGE, EMIS, Psychonomic Society Publications, University of California Press a možnosti se průběžně rozšiřují.

Nejvýznamnější popularizační aktivity pracoviště

Ve dnech 27. března až 14. dubna 2006 připravili pracovníci KNAV ve vestibulu budovy Akademie věd výstavu „**Martinická bible a její cesta z 15. do 21. století**“. Po jejím skončení bylo ve speciální klimatizované vitríně ve studovně vystavené faksimile bible a ve dvou doprovodných vitrínách restaurátorské pomůcky, zapůjčené akademickým malířem panem Frankem, tvůrcem faksimile.

K návštěvě účastníků semináře muzejních knihovníků dne 7. září 2006 jsme zajistili výstavku z historického knižního fondu.

Dne 31. října 2006 byly u příležitosti slavnostního předávání diplomů DSc. připraveny ve studovně do tří vitrín tematické ukázky z historického knižního fondu KNAV.

Dne 16. listopadu byla v klimatizované vitríně instalována nová výstavka knih z historického fondu.

Vědecká a pedagogická spolupráce pracoviště s vysokými školami

I. Kadlecová vedla výběrový seminář na Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK a současně vedla 2 diplomové práce, které byly obhájeny, a vede další dvě, které budou odevzdány v roce 2007. I. Kadlecová, H. Tomanová a I. Burešová přednášely předmět Informační zdroje pro VaV v kurzu základů vědecké práce, pořádaného GAAV pro doktorandy v Praze a v Brně. Na národních konferencích INFORUM 2006

a Knihovny současnosti 2006 vystoupili s prezentacemi nebo jednání moderovali Ivana Kadlecová, Martin Lhoták a Jarmila Burgetová.

Mezinárodní vědecká spolupráce pracoviště

Ve dnech 11.–15. 6. 2006 KNAV organizačně zajistila a programově se podílela na mezinárodním semináři „**CASLIN 06 – Zpětná vazba aneb děláme to dobře?**“ Akce proběhla na zámku Hrubá Skála u Trutnova. Přednášeli a workshopy vedli převážně zahraniční lektoři, registrováno bylo 60 účastníků. Konferenci zahajovali členové AR AV ČR doc. Ráb a dr. Steiner.

23. června 2006 se uskutečnilo mezinárodní kolokvium Neue Themen und Neue Tendenzen, které uspořádala KNAV a Förderkreis für West- Ost- Informationstransfer in Berlin. Aktivně se podílelo 16 pracovníků KNAV, 2 hosté z SRN a 1 host z UK.

Členství v mezinárodních organizacích

KNAV je členem několika mezinárodních organizací, jejichž činnosti se pracovníci KNAV dle možností aktivně zúčastňují. Jsou to:

IFLA (International Federation of Library Associations and Institution)

Mezinárodní federace knihovnických asociací a institucí.

EUSIDIC (European Association of Information Services)

Evropská asociace informačních služeb. Ivana Kadlecová je členkou Rady EUSIDIC a zúčastňuje jejich zasedání.

LIBER (Ligue des bibliothèques européennes de recherche)

Stěžejní asociace velkých evropských vědeckých knihoven. Zástupci KNAV se aktivně zúčastňují výročních konferencí LIBER.

EAGLE (European Association for Grey Literature Exploitation)

Nezisková evropská asociace pro identifikaci, lokaci a dodávání šedé literatury. KNAV participuje na tvorbě databáze šedé literatury a na jejím zpřístupňování.

CASLIN (Czech and Slovak Library Information Network)

Knihovna je členem a aktivně se zúčastní každoročních mezinárodních seminářů CASLIN nebo je sama organizuje.

ELAG (European Library Automation Group)

Získané poznatky z této spolupráce, ze zahraničních cest, z účasti na zahraničních konferencích a akcích jsou pravidelně zveřejňovány ve 4. čísle zpravodaje INFORMACE. Tak tomu bylo i v roce 2006.

Ediční činnost

KNAV pokračovala ve vydávání zpravodaje INFORMACE určeného pro střediska vědeckých informací a knihoven AV ČR. V roce 2006 vyšla čísla 1, 2-3 a 4. Kromě toho jako mimořádné vydání INFORMACÍ vyšlo zvláštní číslo věnované elektronickým informačním zdrojům v Akademii věd ČR.

Anotace

Anežka Baďurová – Dagmar Hartmanová a kol.

Martinická bible a její cesta z 15. do 21. století. Restaurátorská práce Jarmily a Davida Frankových, výstava uspořádaná 27. 3.–14. 4. 2006 Knihovnou Akademie věd ČR. CD-ROM. Praha, Knihovna Akademie věd ČR 2006. ISBN 80-86675-07-6

Rukopisná latinská bible zvaná Martinická, přibližně ze 30. let 15. století, uchovávaná v Knihovně Akademie věd ČR, je unikátní iniciálou I, doprovázenou nejstarším dochovaným vyobrazením upálení M. Jana Husa. Od září 2005 byla vystavena v New Yorku na výstavě **Prague, The Crown of Bohemia 1347–1437**, přenesené v únoru 2006 do Prahy pod názvem **Karel IV. – císař z Boží milosti**. Před zapůjčením byla bible kompletně digitalizována a akademický malíř D. Frank vytvořil rukodělné faksimile osmi stran. J. Franková pro faksimile zhotovila knižní korpus s vazbou a u originálu opravila poškození hřbetu novodobými necitlivými úpravami. Knihovna Akademie věd ČR prezentovala na výstavě jak průběh a postupy restaurátorské práce manželů Frankových, tak význam a osudy Martinické bible v kontextu soudobých rukopisů, písarské a iluminátorské tvorby. Veškerá fotodokumentace i výkladové texty z této výstavy byly současně převedeny na CD-ROM.

Přílohy

- Příloha 1** Seznam digitalizovaných titulů
- Příloha 2** Náhled na část vyhledávací stránky ASEP/ARL
- Příloha 3** Publikační výsledky Akademie věd ČR za roky 2005 a 2006
- Příloha 4** Přehled využívání Web of Knowledge a experimentálního provozu SCOPUS za uplynulý rok

Příloha 1 – Seznam digitalizovaných titulů

Acta Comeniana
Acta Geodynamica et Geomaterialia
Acta Mathematica Et Informatica Universatis Ostraviensis
Acta Montana
Acta Technica CSAV
Archeologické rozhledy
Archiv J. A. Komenského
Archiv orientální
Biologia Plantarum
Byzantinoslavica
Collection Czechoslovak Chemical Communication
Czech Sociological Review
Czechoslovak Economical Papers
Časopis československé entomologické společnosti
Časopis pro mineralogii a geologii
Časopis pro pěstování matematiky
Časopis pro pěstování matematiky a fyziky
Časopis pro pěstování matematiky a fyziky
Československá biologie
Československá fyziologie
Československá morfologie
Československý časopis pro fyziku
Folia Biologica
Folia Morphologica
Journal of Mass Spectrometry
Journal of the czech geological society
Kybernetika
Matematika Bohemica
Photosynthetica
Physiologia Bohemoslovenica/ Bohemoclovaca
Politická ekonomie
Slovanské historické studie
Studia Geophysica Et Geodaetica
Umění
Zprávy psychologické laboratoře CSAV v Brně/ Bulletin/
Aplikace Matematiky
Sborník prací přírodovědecké fakulty university Palackého v Olomouci obor:
Matematika
Sborník prací přírodovědecké fakulty university Palackého v Olomouci obory:
Matematika – Fyzika – Chemie
Acta Mathematica Et Informatica Universatis Ostraviensis

Příloha 2 – Náhled na část vyhledávací stránky ASEP/ARL

Vybraný zdroj

Akademie věd ČR – Publikační činnost 176495 záznamů

Rok vydání	▼	2006	Hledej
------------	---	------	--------

Rok vydání

od

do

Způsob zveřejnění

A : Abstrakt	▲
A1 : Abstrakt z periodika	▬
A2 : Abstrakt ze sborníku	▬
B : Monografie kniha jako celek	▬
C : Konferenční příspěvek (zahraniční konf.)	▼

Jazyk dokumentu

Čeština	▲
Albánština	▬
Angličtina	▬
Běloruština	▬
Bulharština	▼

Ústav

Archeologický ústav Brno	▲
Archeologický ústav Praha	▬
Archiv AV ČR (do r. 2005)	▬
Astronomický ústav	▬
Biofyzikální ústav	▼

Země vydání

Česká republika	▲
zahraničí	▬
Albánie	▬
Argentina	▬
Rakousko	▼

Export do RIV

RIV not RIV

Impakt faktor

od do

Grantová agentura (/poskytovatel)

Akademie věd	▲
Bezpečnostní a informační služba	▬
Český báňský úřad	▬
Český statistický úřad	▬
Český úřad zeměměřičský a katastrální	▼

Datum zápisu (dd.mm.rrrr)

od do

Zkrácený	▼	Datum vydání (sestupně), autor, název	▼
----------	---	---------------------------------------	---

Příloha 3 – Publikační výsledky Akademie věd ČR za roky 2005 a 2006

Typ publikace	Publikační výsledky			
	rok vydání 2005		rok vydání 2006*)	
	české	cizojazyčné	české	cizojazyčné
Knihy	203	57	175	44
Stati v knihách	1.036	306	435	220
Články ve vědeckých časopisech	1.214	2.937	1.090	2.692
Sborníky z konferencí	39	38	45	48
Příspěvky ve sbornících	791	1575	703	1.305
Překlady	25		26	
Recenze	373		265	
Odborné články v denním tisku	232		222	
Výzkumné zprávy	299		221	

*) údaje za rok 2006 jsou neúplné, protože publikace s vrocením daného roku vycházejí ještě i během roku následujícího.

Poznámka: agregované údaje pro AV ČR nejsou součtem údajů po vědních oblastech vzhledem k tomu, že na jedné práci se mohou podílet pracovníci z více ústavů. Taková práce je započítána u každého ústavu a v souhrnu jen jednou.

Příloha 4 – Přehled využívání Web of Knowledge a experimentálního provozu SCOPUS za uplynulý rok

Využívání informačního zdroje Web of Knowledge

	WoS	JCR
Počet přihlášení	84.696	21.134
Počet dotazů	322.346	59.002

Využití zdroje ve vztahu k českému konsorciu je zhruba 3× vyšší než je republikový průměr a činí asi jednu třetinu z celkového počtu přihlášení i zadaných dotazů.

Detailní tabulky jsou součástí průběžné zprávy o řešení projektu MŠMT 1N 04144 na stránkách www.lib.cas.cz.

Využívání informačního zdroje SCOPUS

Počet řešerů	23.095
Počet zobrazení abstrakt	16.713
Počet zobrazení plných textů	10.720
Počet citačních dotazů	3.932

Tato statistika dodaná producentem je vypracovaná za celý rok 2006, ale jen pro 32 ústavů AV ČR, které byly zapojeny v konsorciu Elsevier. V trialovém režimu producent využití kompletně nesledoval nebo nebyl schopen dodat. Skutečné hodnoty tedy musí být téměř dvojnásobně vyšší.

Detailní tabulky jsou přístupné na stránkách www.lib.cas.cz.